

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CXV

Nr 3

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK CXV
2008

3

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
Warszawa 2008

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

Marian Biskup, Richard Butterwick, Stanisław Bylina,
Dorota Dukwicz (sekretarz), Jerzy Dygdała, Marian Dygo
Jerzy Eisler (zastępca redaktora), Magdalena Hulas,
Maciej Janowski (zastępca redaktora), Tomasz Jurek, Tomasz Kizwalter,
Wojciech Kriegseisen (redaktor), Roman Michałowski (zastępca redaktora),
Michael G. Müller, Borys W. Nosow, Andrzej Nowak, Henryk Samsonowicz,
Jerzy Strzelczyk, Włodzimierz Suleja, Romuald Wojna

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. (+48 22) 831 02 61
e-mail: kh@ihpan.edu.pl
<http://www.kh.semper.pl>

Adiustacja: Bogusława Pilch

© Copyright by
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*
Warszawa 2008

© All right reserved. No part of this book may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej
publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk
oraz Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0023-5903
Nr indeksu 363103

Wydawnictwo Naukowe *Semper*

Redakcja i Studio Graficzne:
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: 022 538 92 03

Dział handlowy i księgarnia:
ul. Bednarska 20A
00-321 Warszawa
tel./fax 022 828 49 73

e-mail: redakcja@semper.pl
<http://www.semper.pl>
<http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

Zofia Zielińska, Rzeczpospolita między Prusami a Rosją w świetle polsko-pruskiego sporu o cło generalne w 1765 r. Cz. II	5
--	---

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Eduard Mühle, Najnowsze tendencje w niemieckich badaniach historii Polski	61
---	----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Marek Sioma, W związku z książką Piotra Cichorackiego, <i>Legenda i polityka. Kształtowanie się wizerunku marszałka Józefa Piłsudskiego w świadomości zbiorowej społeczeństwa polskiego w latach 1918–1939</i> ...	163
*	
A. Cathcart, <i>Kinship and Clientage. Highland Clanship 1451–1609</i> — Paweł Dobrowolski, Wojciech Tygielski	171
S. Kazusek, <i>Żydzi w handlu Krakowa w połowie XVII wieku</i> — Maria Cieśla	176
<i>Transnationale Geschichte. Themen, Tendenzen und Theorien</i> , red. G. Budde, S. Conrad, O. Janz — Adam Koźuchowski	179
D. Sdvižkov, <i>Das Zeitalter der Intelligenz. Zur vergleichenden Geschichte der Gebildeten in Europa</i> — Adam Koźuchowski	183
U. von Hirschhausen, <i>Die Grenzen der Gemeinsamkeit. Deutsche, Letten, Russen und Juden in Riga 1860–1914</i> — Szczepan Wierchosiłowski	187

IN MEMORIAM

Ryszard Julian Kabaciński (31 III 1940–22 XII 2007) — Marian Pawlak	195
Maria Jaczynowska (17 II 1928–21 II 2008) — Józef Zajac	197

LISTY DO REDAKCJI

Dariusz Baronas, Sigitas Narbutas, Arvydas Pacevičius, Birutė Rūta Vitkauskienė, List otwarty	201
--	-----

CONTENTS

Zofia Zielińska, The Commonwealth between Prussia and Russia in the Light of the Polish-Prussian Dispute about General Customs in 1765. Part II.....	5
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	61
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	163
IN MEMORIAM	195
LETTERS TO THE EDITOR	201

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ	— <i>Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie</i>
AP	— Archiwum Państwowe
APH	— „Acta Poloniae Historica”
ASWK	— <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	— <i>Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego</i>
BC	— Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie
BJ	— Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
BN	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU–PANKr	— Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	— Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	— <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae</i> , Wrocław 1956–1964
CPH	— „Czasopismo Prawno–Historyczne”
DN	— „Dzieje Najnowsze”
KDKK	— <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej</i> , Kraków 1874–1883
KDM	— <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , Kraków 1876–1905
KDMaz	— <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , Warszawa 1919
KDP	— <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , Warszawa 1847–1887
KDW	— <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , Poznań 1877 nn.
KH	— „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	— <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH SrG	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum</i>
MGH SS	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores</i>
MK	— Metryka Koronna
MPH	— <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
mps	— maszynopis
n.	— i następna
nn.	— i następne
OiRwP	— „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	— opus citatum
PH	— „Przegląd Historyczny”
PL	— <i>Patrologiae cursus completus. Series Latina</i> , Paris 1878–1890
por.	— porównaj
przyp.	— przypis
PSB	— <i>Polski Słownik Biograficzny</i>
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
RH	— „Roczniki Historyczne”
rkp.	— rękopis

- RWHF PAU — „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891
- „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1891–1918
- „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921
- „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/1929
- „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952
- *Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności*, Kraków 1992–
- SDRE — „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
- SGKP — *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*
- SH — „Studia Historyczne”
- SIRIO — *Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obščestva*
- Sobótka — „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
- SPPP — *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki*
- SSS — *Słownik Starożytności Słowiańskich*
- St. Źr. — „Studia Źródłoznawcze”
- sygn. — sygnatura
- VL — Volumina Legum
- wyd. — wydanie, wydał
- z. — zeszyt
- ZH — „Zapiski Historyczne”
- zob. — zobacz

Wydawnictwo Naukowe Semper®

przedstawia:

www.semper.pl

ISSN 0023-5903

9 770023 590802

09 >

